

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti Strategické obecné zásady Společenství, 2007–2013

KOM(2005) 299 v konečném znění – SEK(2005) 904

(2006/C 185/11)

Dne 5. července 2005 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský sociální a hospodářský výbor ve věci

Specializovaná sekce „Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost“, jež byla pověřena přípravnými pracemi k tomuto tématu, přijala své stanovisko dne 23. března 2006 (zpravodaj: pan VEGER).

Na 426. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 20. a 21. dubna 2006 (jednání ze dne 21. dubna 2006), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 47 hlasy pro, nikdo nebyl proti a 1 člen se zdržel hlasování.

1. Shrnutí

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor lituje, že strategické obecné zásady politiky soudržnosti pro období 2007–2013 byly Komisí předloženy jeden rok po návrzích rozpočtového programování a nastavení strukturálních fondů pro toto období, namísto aby byly předloženy současně nebo v předstihu. Za těchto podmínek se obecné zásady více přibližují dodatečným opatřením než skutečným hlavním směrům, kterými by měly být.

1.2 Tento rozpor je o to více politováníhodný, že potřeba takových hlavních směrů je v kontextu četných a komplexních problematik soudržnosti období 2007–2013 naléhavá: doplňková opatření rozšíření, konsolidace eura, dohánění zpoždění Lisabonské strategie konfrontované se zrychlováním globalizačních tlaků. V kontextu negativních dopadů vyvolaných nedostatečným hospodářským růstem, velkými rozdíly mezi členskými státy a příliš omezeným rozpočtem Společenství existují k jejich řešení silné stránky Unie, ale jejich využití je spíše potenciální než skutečně zajištěné (konsolidace rozšířeného jednotného trhu, infrastruktura budoucnosti, reformy přizpůsobení se).

1.3 EHSV se domnívá, že vazby mezi prioritami strategických obecných zásad a cíli strukturálních fondů nejsou explicitně vyjmenovány a že podmínky jejich realizace by měly být upřesněny. První priorita zaměřená na atraktivnější a podporu investic tak nastoluje základní otázku nutnosti posílit víru v sám rozvoj Unie. Druhá priorita podpory inovací a podnikání vyvolává otázku trvalé nepřizpůsobivosti komunitárních prostředků (blokování patentu Společenství, mezery v právním statutu evropského podniku, zásahy fondů omezené příliš na dotace). Třetí priorita podporující vytváření nových pracovních míst znovu poukazuje na dohánění zpoždění Lisabonské strategie a stále vzdálené optimalizace fungování hospodářského a sociálního aspektu jednotného trhu v konfrontaci s globalizačními tlaky.

1.4 EHSV sdílí znepokojení Evropského parlamentu, že rozpočet Společenství stanovený Evropskou radou v prosinci roku 2005 na období 2007–2013 je příliš nízký: jeho přetrvávající horní hranice 1,045 % hrubého národního důchodu (tedy 0,36 % pro rozpočet politiky soudržnosti) znamená, že je dokonce nižší než před rozšířením z 15 na 25 členských států, přitom výzvy spojené s rozdílností uvnitř EU a mezinárodní konkurencí jsou výrazně silnější. Zásadní otázka, na niž tedy nyní musí dát strategické obecné zásady 2007–2013 pro politiku soudržnosti, zní: Jak pracovat lépe za méně prostředků? EHSV navrhuje jako odpověď diverzifikaci prostředků na politiku soudržnosti, větší posílení zásahů a modernizaci způsobů řízení.

1.5 EHSV doporučuje diverzifikovat prostředky politiky soudržnosti prostřednictvím nově promyšlených finančních zásahů Unie.

1.5.1 Strukturální fondy musí mít možnost využívat i jiné nástroje než subvence, poskytovat – v úzké spolupráci s Evropskou investiční bankou a Evropským investičním fondem – půjčky, snížení úroků, zajišťování úvěrů a podporovat investiční a rizikový kapitál.

1.5.2 Takové rozložení, v mnohem větším měřítku než navrhuje pouze sám program Jeremie, by vytvořilo násobící efekt zásahů fondů, umožnilo by lepší komplementaritu s investicemi veřejných a soukromých investičních fondů a kompenzovalo směšně nízký rozpočet.

1.5.3 Za tímto účelem se EHSV vyjadřuje kladně k podstatnému růstu úvěrových kapacit a zajišťovacích kapacit Unie, k posílení spolupráce s bankovním a finančním sektorem a k nutnosti odpovídajícím způsobem upravit nová nařízení týkající se strukturálních fondů. Tyto tři podmínky by naléhavě vyžadovaly, aby Evropská komise předložila návrhy vedoucí k takovým změnám.

1.6 EHSV doporučuje posílit zásahy strukturálních fondů ve shodě s evropskými prioritami.

1.6.1 Kromě přímé podpory státům a regionům, které ji nejvíce potřebují a se kterou je třeba pokračovat a zesílit ji, to znamená posílit financování transevropských infrastrukturálních sítí za přispění partnerství veřejného a soukromého sektoru a pomoci příhraničním regionům.

1.6.2 Za tímto účelem EHSV žádá výrazné přehodnocení rozpočtu pro transevropské síť, který byl nechán programem v prosinci 2005 stranou navzdory cílům Lisabonské strategie.

1.6.3 Současně je nutným předpokladem, že komunitární podpory budou více využívány k tomu, aby pomohly členským státům lépe provádět obecné zásady, komunitární rozhodnutí a závazky, ať už se jedná o transponování směrnic, či provádění Lisabonské strategie. Přehodnocen by měl být zejména objem rozpočtových prostředků na podporu vzdělávání, rovněž snížený v prosinci roku 2005 na minimum.

1.7 EHSV navrhuje modernizovat způsoby řízení politiky soudržnosti a posílit transparentnost a interaktivitu.

1.7.1 Takové opatření vyžaduje, aby komunitární podpory, po vzoru státních podpor, dokazovaly, že jsou plně slučitelné s evropskou politikou hospodářské soutěže.

1.7.2 Rovněž to vyžaduje lepší zapojení činitelů organizované občanské společnosti, především sociálních partnerů, při sestavení, vedení a následného monitorování evropské politiky soudržnosti.

1.7.3 Za tímto účelem EHSV žádá, aby zapojení socioprofesionálních činitelů bylo explicitně ošetřeno opatřeními v rámci strategických obecných zásad. Podmínky jejich realizace v každém členském státě by měly být upřesněny v přílohách programových a revizních dokumentů.

2. Úvod

2.1 Sdělení Komise přijaté dne 5. července 2005 o strategických obecných zásadách politiky soudržnosti 2007–2013 doplňuje řadu předchozích návrhů.

2.1.1 Rozpočtové zásady Společenství pro období 2007–2013, předložené dne 17. února 2004, byly vypočítány na základě míry 1,14 % hrubého národního důchodu (HND).

2.1.2 Návrhy právních předpisů upravujících nástroje strukturálních fondů (FEDER, EŠF, Kohezní fond) pro období 2007–2013 byly předloženy dne 14. července 2004⁽¹⁾; Komise navrhla stanovit fondům tři cíle:

⁽¹⁾ Stanoviska EHSV k obecným ustanovením týkajícím se fondů, k Fondu soudržnosti a k Evropskému fondu regionálního rozvoje, Úř. věst. C 255, 15. 10. 2005, s. 79, 88 a 91.

2.1.2.1 cíl konvergence, navazující na současný cíl 1, ve prospěch méně rozvinutých regionů Unie, zejména těch, jejichž HDP je nižší než 75 % průměru EU; k těmto účelům bude využito 78,54 % zdrojů fondů,

2.1.2.2 cíl podpořit konkurenceschopnost a zaměstnanost na regionální úrovni, navazující na současný cíl 2, ve prospěch ostatních regionů EU, určený zejména na podporu regionů při realizaci Lisabonské strategie a zvyšování míry zaměstnanosti; k těmto účelům bude využito 17,22 % zdrojů fondů,

2.1.2.3 cíl evropské územní spolupráce, navazující na současný program INTERREG; k těmto účelům bude využito 3,94 % zdrojů fondů.

2.1.3 Komise dále představila dne 14. července 2004 návrh statutu evropského uskupení přeshraniční spolupráce, který by měl ulehčit takové aktivity v rámci Společenství⁽²⁾.

2.2 Dne 5. července 2005 představila Komise strategické obecné zásady politiky soudržnosti pro období 2007–2013 a zdůraznila tři priority, které byly formulovány jinak než výše zmíněné cíle zásahů strukturálních fondů, i když se s nimi částečně shodují:

2.2.1 první priorita strategických obecných zásad je zaměřena na zvýšení investiční přitažlivosti,

2.2.2 druhá priorita strategických obecných zásad se týká podpory inovací a podnikání,

2.2.3 třetí priorita strategických obecných zásad podporuje vytváření nových pracovních míst.

2.3 Tyto strategie obecných zásad by měly být prováděny skrze strategické národní referenční rámce, které budou následně stanoveny Komisí, členskými státy a regiony.

2.4 Představení strategických obecných zásad bylo posledním dílcem, který ještě chyběl v diskusi o uceleném souboru politiky soudržnosti pro období 2007–2013. Nadále by bylo více logické, aby Komise zahájila diskusi o politice soudržnosti spíše představením těchto strategických obecných zásad, které mají definovat globální politický rámec, než plány na právní úpravu fondů, která by měla být jejich prováděcími předpisy. Pokud se nezlepší vzájemné uspořádání, jež by mělo zajistit strategickým obecným zásadám jasnou vedoucí úlohu a ne úlohu doprovodnou, existuje riziko, že se přidaná hodnota evropské politiky soudržnosti rozmělní a znovu se podpoří návrat ke strategiím rozvoje na národních úrovních, což by mělo zcela jasně škodlivý dopad na soudržnost, konkurenceschopnost a hospodářskou a sociální účinnost Unie.

⁽²⁾ Stanovisko EHSV, Úř. věst. C 255, 14. 10. 2005, s. 76.

2.5 Debata o obecných rozpočtových zásadách pro období 2007–2013 a právních předpisech upravujících fondy pro toto období byla zahájena za složitých okolností odrážejících do značné míry výrazně odlišné náhledy 25 členských států na výše a způsoby intervencí. Po prvním neúspěchu v červnu roku 2005 navrhla Evropská rada 17. prosince 2005 dohodu o rozpočtu založenou na výrazných ústupcích: stanovila strop rozpočtu na léta 2007–2013 na 1,045 % HND, tedy 252 miliard eur, z nichž 82 % je určeno pro cíl konvergence, 48,5 miliardy, tedy 15,5 %, na cíl dosáhnout konkurenceschopnosti a vyšší zaměstnanosti a 7,5 miliardy eur, tedy méně než 2,5 %, je určeno pro cíl evropské územní spolupráce.

2.6 Evropský parlament takové složení rozpočtu, velmi vzdálené jeho očekávání, 18. ledna 2006 odmítl. Rada a Evropský parlament tedy znovu zahájily jednání, aby se pokusily najít řešení, na němž by se shodly, jež dne 4. dubna 2006 vyústilo v dohodu, podle níž by se měl celkový objem rozpočtu navýšit o 4 miliardy eur (z nichž dvě by měly tvořit rezervu). Tuto dohodu musí ještě obě strany ratifikovat.

3. Přípomínky k výzvam politiky soudržnosti pro období 2007–2013

3.1 Období 2007–2013, pro něž jsou určeny strategické obecné zásady politiky soudržnosti, bude obsahovat velmi důležité výzvy:

3.1.1 Základní výzvou bude pokračovat v procesu rozšiřování a dokončit jej. Evropská unie by měla poté, co se počet jejích členů roku 2004 rozšířil z 15 na 25, přijmout v roce 2007 dva další státy. Poté by mohly následovat další, a to po roce 2013, ne-li dříve, jelikož seznam možných kandidátů ke vstupu dnes ani zdaleka není uzavřen. V každém případě, i pokud rozšiřování upevňuje význam a váhu jednotného trhu, zvyšuje kapacitu růstu, zaměstnanosti, mezinárodního obchodu, výroby, spotřeby a konkurenceschopnosti v kontextu globalizace, stále rostoucí rozsah hospodářských a sociálních rozdílů bude vyžadovat skutečný kvalitativní skok v koordinování evropských a národních politik, řízení a upevňování jednotného trhu a společného územního plánování Unie.

3.1.2 Také by bylo žádoucí rozšířit eurozónu a současně zajistit její posílení, atraktivitu a lepší účinnost vyjádřenou prostřednictvím ekonomického růstu a zaměstnanosti. V eurozóně je dnes pouze 12 členských států z 25. Jejím hlavním cílem je rozšíření do roku 2013 o co nejvyšší počet členů, pokud budou splňovat všechny podmínky vstupu. Stejně jako rozšiřování Unie bude rozšiřování eurozóny vyžadovat větší konvergenci v podmínkách pro konkurenceschopnost, nejprve na hospodářské úrovni a posléze i v mnoha dalších návazných oblastech, od daňové oblasti, zejména pokud jde o harmonizaci výměrů, až po sociální politiku.

3.1.3 Strukturální změny se budou během tohoto období nadále rozvíjet:

3.1.3.1 globalizace a nástup rýsujících se nových ekonomických mocností budou zvyšovat konkurenční tlak a násobit počet relokací,

3.1.3.2 technologické změny se ještě urychlí, zejména díky oživení prostřednictvím inovací globalizované informační společnosti,

3.1.3.3 odchod ročníků poválečného „baby boomu“ do důchodu posílí demografické stárnutí Evropy, což povede v členských státech ke změnám životní úrovně, zaměstnanosti a vyváženosti sociálních dávek,

3.1.3.4 migrační tlaky, které mají původ v méně rozvinutých třetích zemích, budou pravděpodobně i nadále růst; bude žádoucí lépe je řídit, a to na jednu stranu pomocí lepšího přizpůsobení potřebám a integračním kapacitám Unie, na druhou stranu pomocí významného a zásadního posílení účinnosti podpory rozvoje emigračních zemí tak, aby se přímo na místě vytvářelo více pracovních míst a hospodářský a sociální pokrok. Zároveň bude třeba lépe zapracovat do školních osnov a vzdělávacích programů na všech úrovních potřebné zvyknutí si na imigraci.

3.1.3.5 Boj proti sociálnímu vyloučení a chudobě jak uchazečů o zaměstnání, tak „chudých pracujících“ zůstane důležitým požadavkem pro evropskou politiku soudržnosti. Pokud nevyřešíme tento typ problémů, které přesahují otázku zaměstnanosti jako takovou, v praxi bude obtížné dospět k zabezpečení soudržnosti nejen z hlediska sociálního, ale rovněž z pohledu ekonomického.

3.1.4 Dověření Lisabonské strategie roku 2010, stanovené Radou již roku 2000, bude jedním z klíčových prvků tohoto období hlubokých změn. Uskutečňování této strategie se však zpomalilo. Pro Evropu tedy bude současně naléhavější a obtížnější toto zpoždění dohnat, aby si zachovala svou konkurenceschopnost.

3.2 Tváří v tvář největším výzvam budoucích let by se mohla evropská politika soudržnosti opírat o několik důležitých výhod, mezi kterými je možné nalézt:

3.2.1 specifickou váhu evropského vnitřního trhu, který představuje více než půl miliardy Evropanů a ekonomický, obchodní a lidský potenciál stále ještě plně nevyužitý jak na úrovni ekonomické poptávky a nabídky, tak na úrovni trhu práce,

3.2.2 evropský model společenských vztahů a evropský sociální dialog, které kladou důraz na zhodnocení lidských zdrojů jakožto odpověď na výzvy, jaké v podmínkách globalizace představují zaměstnanost, rozvoj, zdraví a kvalita života;

3.2.3 dynamiku hospodářského růstu nových členských států, který často dosahuje dvojnásobku průměru Společenství a který by měl přispět k odbourávání základních rozdílů v rozvoji a podpořit hospodářskou a obchodní dynamiku Unie,

3.2.4 nové příležitosti pro územní plánování a investice vytvořené sjednocením evropského kontinentu, které umožňují upravit jeho vnitřní hospodářské uspořádání a použít inovační schémata pro infrastruktury a územní plánování, které umožní předefinování jeho ekonomického vnitřního uspořádání a zavedení inovačních schémat infrastruktury a územního uspořádání,

3.2.5 hospodářské a sociální reformy Lisabonské strategie, které by měly být nadále základní oporou úspěchu politiky soudržnosti Evropské unie, pokud se budou rozvíjet za aktivní účasti sociálních partnerů a přinesou s sebou vzájemný stimulační efekt obou svých složek.

3.2.6 Celkově by měla pomoc evropské politiky soudržnosti usilovat především o posílení trendu růstu a zaměstnanosti rozvojem vzájemného pozitivního působení těchto dvou faktorů (prohloubení a rozšíření vnitřního trhu, investice a územní plánování, reformy v členských státech).

3.3 Evropská politika soudržnosti by také měla počítat s podstatnými obtížemi, které plnění tohoto úkolu ztíží.

3.3.1 Na prvním místě je třeba uvést přetrvávající obtíže se znovuvytvořením silné hospodářské dynamiky v Evropě. Aniž by zmenšovala náskok svých konkurentů, Evropská unie za nimi nadále zaostává. Míra hospodářského růstu je celkově slabá, nezaměstnanost v mnohých členských státech vysoká a postihuje jak mladší, tak nejstarší věkové skupiny, vytváření nových pracovních míst a podpora výzkumu jsou nedostačující a relokační trend narůstá. Současné postavení Evropy v celosvětovém žebříčku výkonnosti zdaleka neodráží ambice formulované před pěti lety. Podstatné zlepšení této situace je stále v nedohlednu.

3.3.2 Další velká výzva pro politiku soudržnosti bude spjata s mírou ekonomických a sociálních rozdílů, které se objevily po rozšiřování. K jejich vyrovnání bude třeba hodně času. Bude vhodné inovovat přístupy a metodiky politiky soudržnosti v porovnání s těmi, které se používaly během uplynulých let, tedy v době, kdy byly rozdíly ve vývoji mezi jednotlivými členskými státy menší.

3.3.3 Dalším slabým bodem politiky soudržnosti je nedostačující koordinace hospodářských politik včetně daňové politiky, které jsou i nadále příliš uvolněné, a to i mezi zeměmi, které patří do eurozóny. S rostoucím počtem členských států bude třeba tento přístup napravit, a to i přesto, že to bude stále složitější. Toto zvýšení koordinace hospodářských politik by mělo být provázáno i větší shodou v oblasti sociálních přístupů.

3.3.4 Mezi nefungující prvky, které je třeba napravit, patří i nízká míra propojení činitelů občanské společnosti, jež je ještě markantnější v porovnání se zásadní a silnou státní správou

a čistě bilaterálním řízením Komise spolu s členskými státy při zavádění této politiky soudržnosti. ⁽³⁾

3.3.5 Co se týká evropských fondů, zůstanou i nadále poměrně skromné v porovnání se stále rostoucími požadavky. Dohoda ze dne 17. prosince 2005 omezující evropský rozpočet pro období let 2007–2013 na 1,045 % hrubého národního důchodu snižuje rozpočet politiky soudržnosti na 0,36 % HND. Evropské rozpočtové prostředky tak byly redukovány na úroveň, která je nižší než před rozšířením z 15 na 25 členských zemí, což vyvolává obavy, které EHSV sdílí s Evropským parlamentem. Takový objem, který samozřejmě nemá nic společného s objemem federálního rozpočtu (rozpočet Spojených států amerických představuje více než 20 % HDP), se rovněž jeví jako přehnaně omezený vzhledem k cílům Unie na poli soudržnosti.

3.3.6 Zásadní otázka, na niž tedy již nyní musí dát odpověď strategické obecné zásady pro politiku soudržnosti na období 2007–2013, zní: Jak pracovat lépe za méně prostředků? Bude proto třeba více než jindy dohlížet na co možná nejefektivnější využití těchto omezených prostředků, které by měly být využity ne k dlouhodobému poskytování podpor, ale k vytváření vhodných podmínek pro autonomní a udržitelný rozvoj. To bude na jednu stranu vyžadovat konvergenci a maximální komplementaritu s národními rozpočty a na druhou stranu zavádění a podporu tržních nástrojů, které mohou ve spojení s veřejnými dotacemi poskytnout dostatek prostředků nezbytných k zajištění společného rozvoje Evropy.

3.3.7 Jako odpověď na všechny tyto výzvy by byla vhodná diverzifikace prostředků na politiku soudržnosti, účinnější posílení zásahů a modernizace způsobů řízení. Tyto různé návrhy jsou upřesněny níže.

4. Připomínky k prioritám politiky soudržnosti pro období 2007–2013

4.1 Obecné zásady politiky soudržnosti pro období 2007–2013 jsou součástí nástrojů sloužících k dosažení základní priority, jíž je „hospodářský růst a zaměstnanost“. Opírají se o stejné nazvané partnerství definované Evropskou radou v březnu 2005 a o integrované hlavní směry navržené také se stejným názvem Komisí v červnu 2005.

4.2 Sdělení Komise zdůrazňuje jakožto příspěvek k této obecné prioritě „hospodářský růst a zaměstnanost“ především tři priority: zatraktivnění investic do Evropy, rozvoj inovací a podnikání, podporu zaměstnanosti a vzdělávání. Tyto tři priority jsou doplněny snahou o kvalitnější územní plánování, která jde napříč odvětvími, a to v oblastech venkova i městských aglomeracích, na přeshraničních, národních a regionálních úrovních.

⁽³⁾ Stanovisko EHSV ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu „Budování naší společné budoucnosti - politické úkoly a rozpočtové prostředky rozšířené Unie v letech 2007–2013“, Úř. věst. C 74, 23.3.2005, s. 32.

4.3 První prioritou zaměřená na zatraktivnění investičních aktivit a na podporu přílivu investic je obzvláště důležitá. Její realizace by měla být prosazována zejména v méně rozvinutých regionech rozšířené Unie, které si zaslouží prospěch z přednostního využívání nástrojů, přičemž je třeba nezapomenout na přechodná opatření, jež budou působit ve prospěch dosud upřednostňovaných regionů. V důsledku omezení spojených s evropskými intervenčními fondy musí být přednostně podporovány kapitálové investice zejména soukromého sektoru do priorit evropského hospodářského rozvoje.

4.3.1 Navzdory pokroku dosaženému v utváření jednotného vnitřního trhu, v nastolení hospodářské a měnové unie a v realizaci některých reforem Lisabonské strategie se však Evropské unii doposud nepodařilo vytvořit mechanismus pro autonomní a výrazný růst, který by zohodnocoval součinnost a doplňkovost jejích národních ekonomik. Bude proto složité vést účinnou politiku soudržnosti, aniž se posílí důvěra všech zúčastněných stran (podnikatelů, zaměstnanců, investorů) v budoucnost hospodářského a sociálního rozvoje Unie a bezpochyby i v její politickou budoucnost a budoucnost jejích institucí.

4.3.2 Pro dosažení těchto cílů tedy bude během příštích let nutné snížit faktor nejistoty, který v současné době negativně ovlivňuje takové oblasti, jakými jsou dokončení jednotného trhu, nastolení konkurenceschopné integrované ekonomiky založené na euru, povzbuzení růstu a zaměstnanosti, zlepšení životních podmínek, úspěšné provádění Lisabonské strategie, účinné řízení a správa evropských institucí a optimální a udržitelné územní plánování v Evropě po rozšíření ve smyslu harmonizace ekonomického a sociálního pokroku a pokroku v otázkách životního prostředí.

4.3.3 Sdělení Komise klade důraz na investice do infrastrukturních sítí, zejména dopravních. Nicméně nebyl proveden rozbor důvodů, které vedly k přetrvávání zpoždění v těchto oblastech. K odstranění tohoto zpoždění by bylo žádoucí důrazněji upřednostnit financování transevropských dopravních, energetických a telekomunikačních sítí, jež jsou základním předpokladem pro dosažení soudržnosti Unie. Můžeme zde pouze litovat drastického snížení financování těchto sítí, jež navrhuje dohoda ze 17. prosince 2005: skutečnost, že se tato prioritou stala velkou obětí Evropské rady, je v přímém protikladu k závazkům z Lisabonu, k jejichž splnění stanovená lhůta vyprší uprostřed období 2007–2013. EHSV tedy po vzoru Evropského parlamentu požaduje, aby se pro financování transevropských sítí dohodl jasně přehodnocený rozpočet.

4.3.4 Sdělení Komise zdůrazňuje rovněž další dvě investiční priority politiky soudržnosti: na jedné straně podporu investic do životního prostředí a na straně druhé upevňování energetické soběstačnosti Evropy.

4.3.4.1 Dále by bylo vhodné zde podtrhnout přímý vztah, který je nutně mezi těmito prioritami zajistit, a podporu výše zmíněným evropským infrastrukturním sítím.

4.3.4.2 Také je nutné se ujistit o tom, že ze strany příjemce evropských podpor jsou respektovány environmentální požadavky.

4.4 Druhou prioritou, která byla politice soudržnosti určena, je podpora inovací a podnikání. Komise tímto přístupem přímo přejímá priority Lisabonské strategie, jež se týkají rozvoje Evropy založené na znalostech.

4.4.1 Tato prioritou obsahuje především růst investic do výzkumu.

4.4.1.1 Je třeba zde poznamenat, že Evropa ve svém celku technologicky ztrácí oproti svým velkým partnerům. Prostředky členských států směřované do výzkumu jsou často dokonce o více než třetinu nižší než cíl 3 % HDP stanovený Lisabonskou strategií, a nejen že se jejich objem během uplynulých let nezvýšil, ale byl naopak omezen, či dokonce snížen. Evropský rozpočet rámcového programu pro výzkum a vývoj (FP7) je v porovnání s rozpočty výzkumu členských států nízký a je rovněž nedostatečným koordinačním prvkem těchto národních programů. V institucionálních procesech Společenství ostatně i nadále přetrvávají, a to i na nejvyšší úrovni, závažné bariéry, které vytvářejí velmi špatný dojem. Neúspěch patentu Evropské unie, který trvá již 30 let, je příkladem velmi politováníhodné neschopnosti Unie přijmout a použít prostředky, které by jí umožnily plnit její ambice.

4.4.1.2 Z tohoto důvodu tedy bude třeba realizovat skutečnou evropskou politiku výzkumu, jejíž věrohodnost bude posílena. V rámci nutných změn parametrů rozpočtu Společenství by to vedlo k výraznému růstu evropských prostředků určených na podporu výzkumu, přičemž by tyto prostředky měly být skutečným koordinačním prvkem pro národní programy. Dalším předpokladem by bylo prosazení patentu Evropské unie, který by zpočátku případně nebyl uplatňován ve všech členských státech, pokud by nebylo dosaženo jednomyslné shody. Kde by ostatně bylo euro, Schengen nebo evropská sociální politika, kdyby byly jejich realizace podmíněny podobnou jednomyslností?

4.4.2 Další potřebou, kterou stanovuje sdělení Komise, je podporovat zakládání nových podniků a jejich rozvoj, zejména v prostoru vytvořeném novými technologiemi, a rozšiřovat jejich propojování na evropské úrovni.

4.4.2.1 Je politováníhodné, že malým a středním podnikům stále chybí možnost zvolit si evropský zjednodušený právní statut, který by jim usnadnil působení na nadnárodní úrovni.

4.4.2.2 EHSV proto opětovně žádá, jako ve svém stanovisku z vlastní iniciativy „Přístup MSP k evropskému právnímu statutu“ (*), aby byl ku prospěchu malých a středních podniků takový evropský právní statut Komisi bez dalších prodlev představen a rychle přijat.

(*) Úř. věst. C 125 z 27.5.2002, s. 100.

4.4.2.3 EHSV lituje, že Komise na podzim roku 2005 rozhodla bez konzultace o stažení návrhů týkajících se právního statutu pro evropské asociace a evropskou vzájemnou společnost, jejichž nutnost je více než jindy patrná.

4.4.3 Sdělení Komise ostatně zdůrazňuje závažnost otázky finančních podpor pro podniky a nezbytnost umožnění přístupu k těmto podporám zejména podnikům realizujícím inovace.

4.4.3.1 Je třeba zde zdůraznit, že schopnost strukturálních fondů umožnit podnikům co nejsnazší přístup k čerpání finančních podpor je ve své současné podobě silně omezená. V této oblasti je okrajová i za situace, kdy dodatečné podpory omezené pouze na spolufinancování pilotních projektů mohou být v dostatečně cílených a příkladových oblastech účinné. EHSV s uspokojením sleduje spuštění iniciativ JASPERS a JEREMIE, jež sdružují Komisi, Evropskou investiční banku, Evropský investiční fond a Evropskou banku pro obnovu a rozvoj. Iniciativa JASPERS má za cíl pomoc národním a regionálním orgánům států, jež vyhovují kritériím cíle konvergence pro přípravu velkých infrastrukturních projektů. Cílem programu JEREMIE je zlepšení přístupu malých podniků k financování. EHSV si přeje, aby se tyto iniciativy skutečně staly funkčními a čitelnými na místní úrovni, tak aby nový rámec činnosti dosáhl maximální účinnosti v oblasti hospodářského rozvoje a vytváření aktivit, a tedy pracovních příležitostí na místě.

4.4.3.2 Aby mělo čerpání z fondů přímý a znatelnější dopad na podporu financování podniků, bylo by třeba vybavit je nástroji s širším účinkem, jako jsou například bankovní úvěry, uvolnění rizikového kapitálu, přístup k mikroúvěrům a zárukám pro malé podniky. To by muselo nutně vést ke znovudefinování prostředků fondů a způsobu jejich využití, jež je dnes omezeno hlavně na poskytování podpor. Po vzoru programu JEREMIE, ovšem v mnohem větším měřítku by šlo o přeměnu těchto podpor na finanční produkty: jedno euro poskytnuté na zajištění půjčky rizikového kapitálu by tak umožnilo financovat pět až deset eur investic jednoho MSP, a zabezpečilo tak násobný efekt zásahů evropských fondů. Doporučení EHSV týkající se této základní problematiky jsou dále rozvinuta v 5. kapitole tohoto stanoviska.

4.4.3.3 Také je nutné připomenout, že rychlé a účinné dokončení jednotného evropského finančního trhu spolu s účinnou politikou konkurenceschopnosti a upevněním hospodářské a měnové unie by umožnilo zásadním způsobem zlepšit přístup podniků všech velikostí k finančním prostředkům. Tento bod ve sdělení Komise vůbec není zdůrazněn, a to i přesto, že toto dokončení je jedním z jejích hlavních úkolů, za které nese zodpovědnost.

4.5 Třetí prioritou, kterou Komise určuje politice soudržnosti, je vytváření vyššího počtu pracovních míst a zlepšení jejich kvality.

4.5.1 První podmínkou pro vytváření více pracovních míst je podpora a posílení hospodářského růstu a zjednodušení vytváření pracovních míst v tomto rámci. Předpokladem tohoto cíle je dynamičtější hospodářství, jednak v oblasti nabídky, jednak pokud jde o poptávku, které jde ruku v ruce s administrativními, fiskálními a sociálními opatřeními příznivějšími ke zmíněnému vytváření pracovních míst, opatřeními, která odpovídají situaci zejména malých podniků, nezávisle výdělečně činných osob a živnostníků a která podporují odborné znalosti. Jak již bylo výše uvedeno, mohou mít strukturální fondy v těchto oblastech pouze omezený dopad, přitom však budou moci účinně podporovat pilotní a specifické projekty a podporovat osvědčené postupy.

4.5.2 Dále bude nutné, jak zdůrazňuje Komise, rozvíjet přizpůsobivost trhu práce. Strukturální fondy musí klást zvláštní důraz na zlepšení fungování tohoto segmentu jednotného trhu. To bude vyžadovat posílení mobility včetně přenositelnosti nároku na důchod a odstranění bariér na evropském trhu práce, zejména v oblasti služeb⁽⁵⁾, kde se vytvářejí více než dvě třetiny nových pracovních míst, s ohledem na sociální podmínky stanovené v zákonech a kolektivních smlouvách.

4.5.3 Důraz je dále Komisi vhodně kladen na požadavky zlepšení úrovně přípravy na zaměstnání. EHSV však velmi znepokojuje v prosinci roku 2005 naplánované snížení rozpočtu na celoživotní vzdělávání o polovinu, které navrhla Komise. EHSV požaduje jeho přehodnocení na úroveň, která by byla v souladu s cíli Lisabonské strategie. V této oblasti se budou nadále požadovat nové dovednosti, s větší mírou zodpovědnosti a požadavkem po větší iniciativě. V tomto duchu budou muset budoucí programy umožnit větší respektování regionálních priorit. Je zásadní, aby finanční prostředky z Evropského sociálního fondu byly co nejvíce uzpůsobeny potřebám regionů a nebyly vyhrazeny pouze ke spolufinancování národních politik.

4.5.3.1 Celkově EHSV zdůrazňuje, že by mělo být učiněno vše pro to, aby byla zvýhodněna doplňkovost a účinnost nástrojů a aby došlo k mobilizaci veřejných a soukromých činitelů formou trvalého partnerství v rámci regionálních strategií opírajících se o tyto tři priority: upřednostňovat přístup všech k inovacím a k celoživotnímu vzdělávání, zlepšovat řízení a rozvoj lidských zdrojů ve všech podnicích, zvýšit podíl žen, zvýšit míru aktivity až po odchod do důchodu, lépe odpovídat na potřeby ekonomiky a lépe nastavovat politiku vzdělávání, podporovat odborné vzdělávání a učňovské školství na všech úrovních, zejména pokud jde o obory, které se potýkají s nedostatkem pracovních sil, upřednostňovat vzdělávací programy, jež skutečně vedou k začlenění stále rostoucí nezačleněné části veřejnosti do hospodářských aktivit.

⁽⁵⁾ Stanovisko EHSV k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu, Úř. věst. C 221 z 8.9.2005, s. 113.

4.5.3.2 Strukturální fondy by se dále měly přednostně podílet na financování vzdělávacích programů evropského rozsahu, jakými jsou například úspěšné programy Erasmus a Leonardo. Tyto programy by měly nyní přejít na vyšší rychlostní stupeň, aby dokázaly podpořit dva až třikrát více mladých Evropanů.

4.5.4 Zvláštní důraz by měl být mimo jiné kladen na stárnutí populace, které samo o sobě vyžaduje specifické přizpůsobení výše uvedených aspektů spojených s vytvářením pracovních míst a systémů sociálního zabezpečení (administrativní, fiskální a sociální podmínky, péče o dítě včetně cenově dostupného hlídání, trh práce, vzdělání a lidské zdroje).

4.6 Tyto tři priority strategických obecných zásad doplňuje požadavek po jejich působení napříč sektory, což svým způsobem vytváří čtvrtou prioritu, která v sobě odráží územní aspekt politiky soudržnosti.

4.6.1 Sdělení oceňuje podíl měst na hospodářském růstu a na vytváření pracovních míst (lepší řízení urbanizačních procesů a s nimi spjatých hospodářských, sociálních a environmentálních otázek), přičemž zároveň oceňuje hospodářskou diverzitu na venkově (zachování služeb veřejného zájmu, rozvoj sítí, podporování center rozvoje). Vzájemné působení mezi těmito požadavky a třemi prioritami strategických obecných zásad by si bývalo zasloužilo explicitnější popis.

4.6.2 Sdělení také podtrhuje potřeby tříúrovňové územní spolupráce na úrovni:

4.6.2.1 přeshraniční spolupráce, zaměřené zejména na rozvoj vzájemných výměn a na podporu ekonomické a sociální integrace,

4.6.2.2 nadnárodní spolupráce, zaměřené zejména na posílení společných aktivit strategického významu mezi státy (doprava, výzkum, sociální začleňování),

4.6.2.3 meziregionální spolupráce, zaměřené zejména na podporu šíření osvědčených ekonomických, sociálních a environmentálních postupů.

4.6.3 EHSV však lituje, že tento odkaz na potřeby evropské územní spolupráce se objevuje pouze jako doplňková či přídatná priorita hlavních směrů, místo aby byl explicitně jednou z nich.

4.7 Celkově vede rozbor těchto tří priorit strategických obecných zásad doplněných o územní rozměr k několika zásadním otázkám.

4.7.1 Zaprvé, priority strategických obecných zásad nejsou dostatečně přesné, aby mohly vytvářet skutečný „strategický“ intervenční rámec a rámec řízení politiky soudržnosti; jsou spíše odkazem na osvědčené postupy, které je třeba podporovat pomocí různých zásahů.

4.7.2 Obzvláště vazby mezi prioritami strategických obecných zásad a třemi obecnými cíli použití fondů nejsou vůbec přesně vymezené. To je hlavní nedostatek; zatímco strategické obecné zásady by měly intervence fondů vymezovat, jsou pouze jejich doplňkem. V důsledku toho pak strategické obecné zásady působí spíše jako doprovodné směrnice než jako hlavní směry, kterými by měly být.

4.7.3 Aby obecné strategické zásady skutečně byly tím, čím jsou nazývány, a lépe plnily svou roli, bude zcela nezbytné definovat jejich prioritní cíle i pro následující oblasti:

4.7.3.1 „přidaná hodnota“ evropské politiky soudržnosti v porovnání s národními a místními politikami,

4.7.3.2 „územní koncentrace“ na pólech a osách evropského rozvoje, jež umožní zajistit globální dopad přípravy,

4.7.3.3 „vymezení směrodatných rámců“ pro zásahy evropských fondů, jež by zajistilo, že strategické obecné zásady budou představovat účinný a koherentní rámec a nebudou pouze jednoduchými doprovodnými nástroji.

5. Přípomínky k prostředkům politiky soudržnosti pro období 2007–2013

5.1 Komise obzvláště zdůrazňuje, jak důležitou roli pro podporu politiky soudržnosti hrají strukturální fondy (Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond) a Kohezní fond. Upřesňuje, že jejich používání v rámci výše zmíněných strategických obecných zásad musí umožňovat povzbuzení hospodářského růstu lepší využívání příležitostí na jednotném trhu, podporu silnějšího sblížení a odstraňování rozdílů mezi členskými státy, posílení regionální konkurenceschopnosti a rozvoj a zkvalitnění integrace v Evropské unii na hospodářské, sociální a kulturní úrovni.

5.2 V prvé řadě si všimneme, že Evropská unie bude konfrontována se stále více se prohlubujícím rozdílem mezi omezením rozpočtových prostředků fondů a rozsahem potřeb (rozdíl v rozvoji členských států, zpoždění s budováním infrastruktury, prodlevy s úplným zavedením jednotného trhu, nedostatky v konkurenceschopnosti a v realizaci Lisabonské strategie). Vnitřní přestavba rozpočtových priorit Společenství je nezbytná, včetně pokračování již započatých reforem společné zemědělské politiky. Ale růst prostředků strukturálních fondů bude umožněn jen v omezené míře, a to v závislosti na tom, zda a do jaké míry zůstane omezena celková výše rozpočtu Společenství. V každém případě se výše prostředků, která se odvíjí od hladiny 1,045 % HDP rozpočtu Společenství a pro politiku soudržnosti představuje podíl 0,36 % (308 miliard eur v 862miliardovém rozpočtu, přičemž rozpočet by měl být rozšířen o 4 miliardy na základě dohody ze 4. dubna, kterou však musí Parlament a Rada ještě ratifikovat), nezdá EHSV sama o sobě dostatečnou k tomu, aby umožnila Unii dosáhnout jejich cílů soudržnosti stanovených pro období 2007–2013.

5.3 Bylo by proto vhodné soustředit co možná nejvíce pozornosti:

5.3.1 na jedné straně na způsoby zásahů fondů, které by měly působit na investice silnějším pákovým efektem, což bude vyžadovat více inovací, než jich bylo doposud,

5.3.2 na druhé straně na skutečnou koncentraci zásahů fondů, jež by měla vést k větší strukturovanosti zejména na nadnárodní a přeshraniční úrovni.

5.4 V otázce způsobů zásahu fondů stojí za to zdůraznit několik poznatků:

5.4.1 Nejprve je nutné připomenout, že zásahy strukturálních fondů mohou politiku soudržnosti Unie pouze doplňovat. Nemohou být jejím jediným, či dokonce hlavním nástrojem. Měly by v podstatě vést v rámci společných obecných zásad k podpoře využívání kapitálu, který má trh k dispozici, a k provázanějšímu využívání státních a regionálních rozpočtů. Jedná se tedy především o to zajistit pákový efekt. V tomto kontextu musí strukturální nástroje Unie představovat zásadní nástroj pro evropské územní plánování a doplňovat při tom komunitární politiky a probíhající hospodářské a sociální změny.

5.4.2 Využívání fondů Unie a fondů Evropské investiční banky by proto mělo být nastaveno v závislosti na flexibilnější a inovativnější finančním poradenství. Jak Komise neustále připouští, fondy by neměly být omezeny pouze na udělování podpor, ale měly by podporovat další nástroje, jako například poskytování půjček, zajišťování úvěrů, nástroje konvertibility a investiční a rizikový kapitál. EHSV nejen že souhlasí s těmito závěry, ale navíc požaduje, aby z nich byly vyvozeny veškeré důsledky a byla provedena skutečná reforma způsobů finančních zásahů v Unii.

5.4.2.1 EHSV zastává názor, že rozvoj takových alternativních intervenčních nástrojů na straně strukturálních fondů, úzce provázaných s Evropským investičním fondem a s Evropskou investiční bankou, by umožnil výrazně posílit dopad zásahů Společenství a lépe je skloubit s veřejnými a soukromými kapitálovými investicemi. Zvláště by vedly k tomu, že soukromá a veřejná sféra by se obě podílely na financování investic, zejména malých a středních podniků, které jsou tradičními finančními partnery chápány jako rizikové a jejichž podmínky pro získávání úvěrů se mohou v budoucnu v důsledku Basilejských dohod II ještě více ztížit. Takové nástroje by představovaly účinný prostředek pro zmírnění důsledků plynoucích z omezení evropského rozpočtu. Jedno euro podpory by bylo často lépe využito, kdyby se použilo jako záruka pro pět až deset eur půjčky. Zejména by to umožnilo zvýšit počet příjemců podpory a vyvíjet větší tlak na jejich zodpovědnost, než když se jim poskytnou nenávratné subvence.

5.4.2.2 Tyto nové intervenční prostředky by měly být zavedeny s co největším navázáním na praxi, aby se dosáhlo maximálního pákového efektu na hospodářský a sociální rozvoj. Další zdroje by mohly být uvolněny lepší koordinací zásahů strukturálních fondů a jiných finančních institucí, které jsou činné v oblasti evropského rozvoje, jako například Evropská banka pro obnovu a rozvoj. Prioritní oblastí pro intervence by měla být rozsáhlejší a aktivnější podpora partnerství veřejného a soukromého sektoru na evropské úrovni, v prostředí transparentní a otevřené obchodní soutěže, zaměřená zejména na financování rozsáhlých projektů infrastruktury, které jsou nezbytné pro globální soudržnost stejně jako pro společnou konkurenceschopnost Evropy. Jak bylo zmíněno výše⁽⁶⁾, v každém případě by měl být výrazně přehodnocen objem rozpočtových prostředků přidělených na transevropské síť, neboť partnerství veřejného a soukromého sektoru nemohou uspět bez dostatečně pevného zajištění z veřejných fondů Společenství.

5.4.2.3 Taková reforma způsobů intervencí fondů Společenství by vyžadovala zvýšení kapacity Evropské unie pro poskytování a čerpání úvěrů. Dále by s sebou nesla kromě intenzivnější spolupráce s Evropskou investiční bankou a jinými finančními institucemi vytvoření skutečného partnerství s evropským bankovním a finančním sektorem. Současně by muselo dojít k posílení podmíněnosti podpor jak na úrovni členských států, tak na úrovni přímých příjemců. V tomto smyslu by také bylo vhodné doplnit reformu předpisů upravujících evropské fondy pro období 2007–2013, aby nové systémy finančního poradenství mohly být plně funkční. EHSV tedy požaduje, aby Evropská komise předložila nové návrhy týkající se těchto tří oblastí.

5.4.3 Je politováníhodné, že sama otázka řízení strukturálních fondů byla během posledních let velmi nejasná a byla zastíněna bilaterálními vztahy mezi administrativou Společenství a národní administrativou, aniž se objevily nějaké snahy o účinnější koordinaci, kontrolu nebo dostatečné následné vyhodnocování správného použití fondů. Evropský účetní dvůr často poukazoval na tuto neblahou situaci, avšak dílčí nápravy, které následovaly, byly příliš omezené. Obecná zásada vyšší transparentnosti koncepcí a přijetí a realizace politik Společenství se ještě nerozšířila, jak již tomu mělo být, na fungování a správu fondů. Strategické obecné zásady politiky soudržnosti by v budoucnu měly v tomto ohledu představovat pevný základ pro jasnou změnu.

5.4.4 Z důvodu inovací nezbytných pro zajištění tohoto lepšího řízení evropských podpor je nutné systematictěji sledovat, zda jsou podpory Společenství v souladu s pravidly hospodářské soutěže. Některé nedostatečně kontrolované zásahy fondů mohly pod záminkou odstraňování regionálních rozdílů v minulosti způsobit vážné a škodlivé porušení zásad spravedlivé hospodářské soutěže. Tyto dva cíle je přitom možné dokonale sladit. Podpory Unie jsou veřejné podpory přirovnatelné ke státním podporám, a musí proto podléhat stejné kontrole. Tato zásada zároveň nutně usiluje o lepší

⁽⁶⁾ Viz odstavec 4.3.3.

vzájemné uspořádání evropských, národních a regionálních podpor. Výroční zpráva Komise o hospodářské soutěži by v budoucnu měla obsahovat kapitolu o podmínkách kontroly podpor Společenství, a to v souladu s politikou podporující hospodářskou soutěž v Unii. EHSV již toto doporučení v minulosti předložil, dosud však bohužel zůstalo bez odezvy.

5.5 Co se týká soustředění zásahů, Komise by měla bdít nad tím, aby podporovala lepší zaměření zásahů evropských fondů vzhledem k evropštějšímu rozměru územního plánování Unie, což se v současné době ani zdaleka neděje, a to nad rámec dílčích pokroků dosažených na základě modelů pro zásah Společenství.

5.5.1 Strukturální fondy se ve svých zásadách doposud v podstatě vůbec nepokoušely více se zaměřit na nadnárodní dimenzi, a to i přesto, že byl právně i hospodářsky vytvořen velký jednotný evropský vnitřní trh, rozšířen dnes na 25 členských států. Strukturální fondy byly většinou řízeny Komisí na základě národních priorit stanovených členskými státy, přičemž se přímo neodkazovalo na potřeby nové spolupráce plynoucí z odstranění fyzických, technických a fiskálních překážek výměn, přestože se dále prohloubily hospodářské a sociální rozdíly, které vyžadují posílení nadnárodních vazeb a sítí.

5.5.2 Tuto situaci by bylo vhodné napravit tím, že pro zásahy budou jasněji vymezeny priority, aby se tak zpevnily styčné body mezi členskými státy na národní, nadnárodní i přeshraniční úrovni. Vyjádření Komise k těmto otázkám by měla být přehodnocena, prohloubena a měla by být součástí samého jádra zásahových priorit fondů, a ne pouze jejich dodatečným doplňkem.

6. Přípomínky k začlenění do národních a regionálních politik

6.1 Začlenění politiky soudržnosti do národních a regionálních politik představuje zásadní, Komisí neustále zdůrazňovaný úkol. Je nutné dosáhnout určitého pokroku zejména v těchto dvou směrech:

6.2 Zaprvé je třeba zajistit, aby se podpory Společenství využívaly efektivně k tomu, aby byly obecné zásady, rozhodnutí a závazky Společenství v jednotlivých členských státech optimálně realizovány. Zvláště se jedná o:

6.2.1 správné transpozice evropských směrnic ve stanovených lhůtách,

6.2.2 posílení administrativní spolupráce na evropské úrovni, zejména v oblasti zajištění dobrého fungování jednotného trhu,

6.2.3 zlepšení v prosazování paktu stability a hospodářského růstu, který by neměl zůstat omezen pouze na hranici pro deficit, ale měl by vytvořit cestu vedoucí ke společnému hospodářskému řízení.

6.3 Zadruhé je třeba zajistit, aby podpory Společenství přispívaly k posílení koherence národních a evropských politik,

zejména pokud jde o účinnější provádění Lisabonské strategie. Zvláště se jedná o:

6.3.1 doplňkovost k strukturálním hospodářským, sociálním a administrativním reformám,

6.3.2 zjednodušení právního rámce a rozvoj evropských přístupů k samočinným sociálním a profesním regulacím, jež si zaslouží podporu, (7)

6.3.3 urychlené dokončení evropského finančního prostoru, které povede k optimálnímu využití výhod plynoucích z používání společné měny euro,

6.3.4 sblížení daňových soustav způsobem, který by podporoval investice a inovace, což by umožnilo lépe zaštitit hospodářskou soutěž v rozdílných systémech členských států.

6.4 Je nezbytné v maximální míře se vyhnout tomu, aby se na národní či regionální úrovni k rámci, který byl stanoven Evropskou unií, přidávala další doplňková kritéria, neboť se musí zachovat nezbytná elasticita pro stanovení obsahu budoucích programů. Ze stejného důvodu by bylo třeba vyhnout se zavádění postupů, jež by a priori stanovovaly přidělení prostředků na sedm let, a bylo by též třeba nezbavit se možnosti snadno přizpůsobit probíhající programy.

6.5 Konečně EHSV si přeje, aby pomoci Společenství přispěly k podpoře evropského přístupu k průmyslu, jenž by umožnil na různých úrovních (evropské, národní, regionální) koordinovat veřejné orgány a činitele organizované občanské společnosti. (8)

6.6 EHSV těší, že na zasedání Rady Evropské unie v prosinci roku 2005 byl vyjádřen zásadní souhlas se založením Fondu pro přizpůsobení globalizaci, jenž „bude určen na zvýraznění snahy pomoci pracujícím, kteří přišli o zaměstnání z důvodu významné restrukturalizace světových obchodních výměn, a pomoc těmto osobám doplnit si vzdělání a znovu zaměstnání najít.“ Vedoucí státní a vládní představitelé vyzvali Radu, aby vymezila kritéria pro čerpání z tohoto fondu. EHSV se domnívá, že do jejich definování by měli být zapojeni evropští meziprofesionální, či dokonce oborová sociální partneři.

7. Přípomínky k zapojení socioprofesionálních činitelů do politiky soudržnosti

7.1 Zapojení socioprofesionálních činitelů do politiky soudržnosti je vysoce naléhavé. EHSV žádal o toto zapojení zejména ve svém stanovisku z roku 2003 k partnerství pro realizaci strukturálních fondů (9). Komise uznává tuto nutnost a zdůrazňuje, že se rozhodujícím způsobem bude účastnit na lepším přizpůsobení a provádění této politiky v praxi. Přesto však nepředkládá žádné návrhy, které by upravovaly způsoby intervencí a které by strukturální fondy začlenily do strategických obecných zásad soudržnosti.

(7) Zpráva Specializované sekce „Jednotný trh, výroba a spotřeba“ k „Aktuálnímu stavu koregulace a autoregulace v rámci jednotného trhu“.

(8) Viz stanovisko EHSV k moderní průmyslové politice, Úř. věst. C 110, 9.5.2006.

(9) Úř. věst. C 10, 14.1.2004, s. 21.

7.2 EHSV proto navrhuje doplnit strategické obecné cíle politiky soudržnosti pro období 2007–2013, a to stanovením přesného rámce pro zapojení socioprofesionálních činitelů. Po vzoru ustanovení Dohody z Cotonou ve prospěch nestátních činitelů zemí Afriky, Karibiku a Pacifiku, výslovně konzultovaných a přidružených k řízení evropské pomoci, by celý tento rámec měl být součástí strategických obecných cílů a vůči členským státům by měl mít vynucovací účinek.

7.3 Tento rámec by dále měl obsahovat následující cíle:

7.3.1 zapojit sociální a profesní činitele a sociální partnery do procesu definování evropských základních obecných zásad (zejména strategického globálního dokumentu), do jejich decentralizovaného provádění na národních úrovních (zejména strategického národního referenčního rámce stanoveného členskými státy) stejně jako na úrovních regionálních a místních,

7.3.2 prohloubit tento dialog nejen v jeho hospodářských, ale i sociálních a environmentálních aspektech tak, aby se rozvíjel účinně, při zapojení všech činitelů a trvale,

7.3.3 sociální a profesní činitele přímo zapojit do zvyšování zaměstnanosti, zejména pomocí smluvního uspořádání mezi sociálními partnery; důvodem je zejména modernizace systému odborného vzdělávání a zlepšení přizpůsobivosti trhu práce,

7.3.4 podněcovat aktéry občanské společnosti, aby více využívali výhod, které přináší jednotný evropský trh, a to prostřednictvím podpory transevropských výrobních, obchodních a infrastrukturních sítí a prostřednictvím zavádění prvků samostatné a společné sociálně profesní regulace, která přispívá k dokončení jednotného trhu,

7.3.5 definovat společně se sociálními a profesními činiteli efektivní modely partnerství veřejného a soukromého sektoru, které budou ve variantách přizpůsobeny koncesím, investičním pobídkám, poskytování záruk a subdodavatelství,

7.3.6 na těchto základech vytvořit více programů partnerství veřejného a soukromého sektoru zaměřených zejména na infrastrukturu a financování malých a středních podniků na místní úrovni,

7.3.7 podněcovat sociální a profesní činitele, aby znásobili své iniciativy evropské spolupráce týkající se výzkumu a inovací technologií,

7.3.8 podporovat inovační přístupy sociálních a profesních činitelů, které přispívají k dosahování cílů udržitelného rozvoje.

7.4 Aby byl takový dialog účinný, musí být lépe organizován a strukturován, a to jak v Bruselu, tak na úrovni jednotlivých členských států a regionů. Rámec zapojení by proto měl předpokládat následující nástroje:

7.4.1 opírat dialog o efektivní využívání informací, správně převzaté úředními orgány členských států, týkajícími se strategických obecných zásad a jejich různých způsobů realizace,

7.4.2 konzultace opírat o informace související s důvody a se vznikem problematiky, což umožní zapojení socioprofesionálních činitelů do studií dopadů,

7.4.3 informovat socioprofesionální činitele o tom, co následuje po konzultacích a co navazuje na jejich návrhy,

7.4.4 připojit k oficiálním programovým či revizním dokumentům výpis podmínek, za kterých je nutné konzultovat socioprofesionální partnery,

7.4.5 podporovat v případě přeshraničních a meziregionálních programů společné konzultace a rovněž utváření přeshraničních a meziregionálních socioprofesionálních partnerství,

7.4.6 podporovat sociální dialog v těchto oblastech na přeshraniční a meziregionální úrovni, zejména upřesněním volitelného nadnárodního rámce pro kolektivní vyjednávání, jak je uvedeno v sociální agendě na období let 2005–2010.

7.5 EHSV znovu vyjadřuje svou podporu návrhu Komise věnovat 2 % z prostředků Evropského sociálního fondu na rozvoj možností a aktivit vyvíjených společně sociálními partnery.

7.6 EHSV se za jasně vyjádřené podpory Evropské rady z března 2005 dohodl na rozvoji evropské informační sítě a podpoře iniciativ činitelů občanské společnosti, které přispívají k realizaci Lisabonské strategie. Tato síť bude plně zaštiťovat iniciativy těchto činitelů zaměřené na posílení účinnosti evropské politiky soudržnosti v období 2007–2013.

V Bruselu dne 20. dubna 2006.

předsedkyně

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Anne-Marie SIGMUND